

Tosca Smit haalt een vangnet door een akkerrand om insecten te tellen.

Het is onweerlegbaar zo dat de land- en tuinbouw ingrijpt in het landschap en dat dat consequenties heeft voor de natuur, de biodiversiteit. Dat gebeurt bedoeld en onbedoeld, direct en indirect. Wie onkruid bestrijdt op zijn akker, doodt dat bedoeld en direct. Onbedoeld en indirect verdwijnen daarmee insecten die afhankelijk zijn van deze planten, en als gevolg daarvan weer vogels. Moet de agrarische sector dan maar helemaal stoppen met onkruidbestrijding? Nee, dat hoeft niet. Maar elke agrariër kan diverse maatregelen nemen om de natuur te helpen, was de boodschap van de bijeenkomst Boer Proof Natuur, vrijdag 6 juli op de Bayer Forward Farm in Abbenes. Wel is het zaak bewust te zijn van de biodiversiteit op het bedrijf en de eigen invloed daarop. Er zijn om die reden al gewasbeschermingsmiddelen verboden, zoals onlangs de

Eenvoudig insecten tellen

Drie studenten van de HAS in Den Bosch hebben voor hun afstudeerproject in opdracht van Bayer bekeken of er een eenvoudige methode te bedenken was waarmee agrariërs de biodiversiteit op hun bedrijf kunnen meten. Tosca Smit, Youri van der Meer en Barry van der Veeke maakten hiervoor de handleiding 'Overall meten in je overall'. Daarin is de 'agrobiodiversiteit' ingedeeld in vijf functionele groepen: bestuiving (bijen, hommels, zweefvlies, davlinders), plaagonderdrukking (loopkevers, spinnen, lieveheersbeestjes), bodemkwaliteit (regenwormen), waterkwaliteit (amfibieën, waterplanten) en belevingswaarde (vlinders, amfibieën, vogels, zoogdieren, bloemen). Voor elke groep is beschreven wanneer, waar en hoe de planten en dieren te herkennen en te tellen zijn. Door over een langere periode tellingen te doen is hiermee een beeld te krijgen van het effect van de bedrijfsvoering op de biodiversiteit. De handleiding voor het monitoren komt binnenkort gratis beschikbaar op de website van Bayer.

De bedoeling is dat het project volgend jaar een vervolg krijgt. Andere studenten gaan dan een waarderingsstelsel bedenken voor de biodiversiteit op een bedrijf. Meer informatie: Maaïke de Graaf, docent-onderzoeker ecologie, HAS Hogeschool, m.degraaf@has.nl.

Meer bestjes op het bedrijf

De maatschappelijke roep om meer biodiversiteit klinkt steeds luider. Boeren en tuinders zijn als grootgrondgebruikers de eersten naar wie wordt gekeken. Dus moeten zij daar 'iets' mee. Hoe is de biodiversiteit op het bedrijf te vergroten?

Tekst: André Leegwater | Fotografie: René Faas

drie neonicotinoïden imidacloprid, clothianidin en thiamethoxam. "De maatschappij stelt nu eenmaal steeds meer eisen", zegt Hinse Boonstra, beleidsmaker en lobbyist bij Bayer CropScience. "Wil de agrarische sector zijn 'license to produce' behouden, dan zal die zich moeten inspannen om de biodiversiteit te verbeteren."

Boeren en tuinders kunnen nu al het een en ander doen om bij te dragen aan meer leven op het bedrijf, al zijn het soms kleine dingen. Denk bijvoorbeeld aan nestkastjes voor vogels ophangen, een insectenhotel maken of een houtwal planten met inheemse struiken. Wat verder gaan een natuurvriendelijke oever aanleggen of akkerranden inzaaien met een- of meerjarige bloemenmengsels, maar bijvoorbeeld organische stof aanvoeren met dierlijke mest is relatief makkelijk op een gangbaar bedrijf toe te passen.

AKKERRANDEN ZIJN NIET GRATIS

Akkerranden inzaaien is een bekende methode die enkele bescheiden bedrijfsmatige voordelen kent, zoals driftbeperking en extra biologische bestrijders die zich in de kruiden schuilhouden. "Maar, let op", zegt Boonstra, "het is niet gratis. Akkerranden inzaaien kost geld en ze vergen onderhoud. Net als andere natuurmaatregelen." Enkele bezoekers van de open middag vroegen zich daarom af waarom boeren en tuinders moeten opdraaien voor iets wat de maatschappij wil. Het is immers een algemeen belang? Sommige provincies verstrekken weliswaar subsidies, maar niet alle. Toch pleit Boonstra ervoor dat boeren en tuinders zich actief gaan bezighouden met biodiversiteit. "Voor de gezondheid van de teelt, maar ook het imago, is het een goede zaak. Bovendien merk ik dat de telers met wie ik werk zich verbazen over de variatie aan bijvoorbeeld insecten en daardoor ook enthousiast raken."

Wel vindt hij dat de verantwoordelijkheid voor meer biodiversiteit niet alleen bij de agrarische sector hoort te liggen. "Het is een taak van de hele maatschappij. Ook de overheid en de burger moeten ook hun verantwoordelijkheid nemen. Kijk naar de kaal geklepelde bermten of alle betegelde tuinen. Ook daar is nog veel te winnen." ♦